

**Moartea (încă) misterioasă a lui
Edgar Allan Poe
Natasha Geiling,
traducere Victoria Dazin Sara**

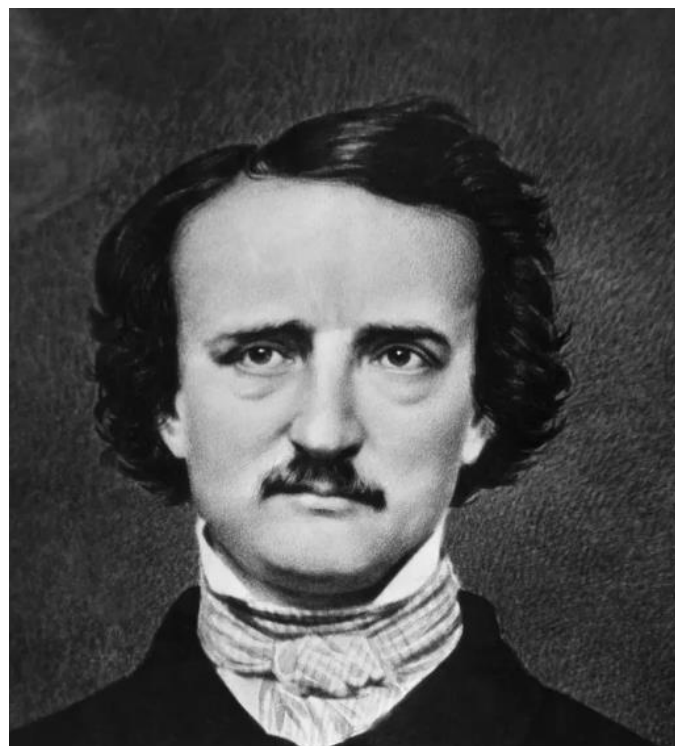
Celebrul autor a fost ucis într-o bătaie? Sau otrăvit cu monoxid de carbon? Dintr-o doză de alcool? Iată nouă teorii:

Pe 3 octombrie 1849, era ziua alegerilor în Baltimore, iar Gunner's Hall a servit drept locație de votare din secția a 4-a. Când Joseph W. Walker, un reporter pentru *Baltimore Sun*, a ajuns la Gunner's Hall, a găsit un bărbat, delirant și îmbrăcat în haine ponosite, întins în jgheab. Bărbatul era semi-conștient și incapabil să se miște, dar când Walker s-a apropiat de el, a descoperit ceva neașteptat: omul era Edgar Allan Poe. Îngrijorat de sănătatea poetului, Walker s-a oprit și l-a întrebat pe Poe dacă are cunoștințe în Baltimore care l-ar putea ajuta. Poe i-a dat lui Walker numele de Joseph E. Snodgrass, un editor de revistă cu o oarecare pregătire medicală. Imediat, Walker i-a scris lui Snodgrass o scrisoare cerându-i ajutor:

*Baltimore City, 3 octombrie 1849
Stimate Domn,*

Există un domn, la urnele din secția a 4-a a lui Ryan, care trece sub numele de Edgar A. Poe și care apare într-o mare suferință și spune că vă cunoaște, are nevoie de asistență imediată.

*Al tău, urgent! JOS. W. WALKER către
Dr. J.E. Snodgrass.*

Pe 27 septembrie - cu aproape o săptămână mai devreme - Poe părăsise Richmond, Virginia, îndreptându-se spre Philadelphia pentru a edita o colecție de poezii pentru Marguerite St. Leon Loud, o figură minoră a poeziei americane la acea vreme. Când Walker l-a găsit pe Poe în delir în afara secției de votare, a fost prima dată când cineva l-a auzit sau văzut de poet de la plecarea sa din Richmond. Poe nu a ajuns niciodată la Philadelphia pentru a-și desfășura activitatea de editare. Nici nu s-a întors vreodată la New York, unde locuia, pentru a-și escorta mătușa înapoi la Richmond pentru nunta sa iminentă. Poe nu avea să părăsească niciodată Baltimore, unde și-a lansat cariera la începutul secolului al 19-lea, din nou - și în cele patru zile dintre momentul în care Walker l-a găsit pe Poe în fața casei publice și moartea lui Poe pe 7 octombrie, nu și-a recăpătat niciodată suficientă conștiință pentru a explica cum a ajuns să fie găsit, în haine

murdare care nu erau ale lui, incoerent pe străzi.

Poe și-a petrecut ultimele zile oscilând între crize de delir, cuprins de halucinații vizuale. În noaptea dinaintea morții sale, potrivit medicului său curant John J. Moran, Poe l-a chemat în mod repetat pe "Reynolds" - o figură care, până în prezent, rămâne un mister.

Moartea lui Poe – învăluită în mister – pare ruptă direct din paginile uneia dintre lucrările sale. El a petrecut ani de zile construind o imagine atentă a unui om inspirat de aventură și fascinat de enigme – un poet, un detectiv, un autor, un călător mondial care a luptat în Războiul de Independență al Greciei și a fost ținut prizonier în Rusia. Dar, deși certificatul său de deces menționa cauza morții ca frenită sau umflarea creierului, circumstanțele misterioase din jurul morții sale i-au determinat pe mulți să speculeze cu privire la adevărata cauză a morții lui Poe. "Poate că este potrivit ca, din moment ce a inventat povestea polițistă", spune Chris Semtner, curator al Muzeului Poe din Richmond, "să ne lase un mister din viața reală".

1. Bătaia

În 1867, una dintre primele teorii care s-au abătut fie de la frenită, fie de la alcool a fost publicată de biograful E. Oakes Smith în articolul său "Note autobiografice: Edgar Allan Poe". "La instigarea unei femei", scrie Smith, "care se considera rănită de el, el a fost bătut cu cruzime, lovitură după lovitură, de un ruffian care nu cunoștea o modalitate mai bună de a răzbuna presupusele răni. Este bine cunoscut faptul că a urmat o febră

cerebrală." Alte relatări menționează, de asemenea, "ruffieni" care l-au bătut pe Poe fără sens înainte de moartea sa. Eugene Didier a scris în articolul său din 1872 "The Grave of Poe" că, în timp ce se afla în Baltimore, Poe s-a întâlnit cu niște prieteni din West Point, care l-au convins să li se alăture la băutură. Poe, s-a îmbătat nebunește după un singur pahar de șampanie, după care și-a părăsit prietenii să rătăcească pe străzi. În starea sa de beție, el "a fost jefuit și bătut de tâlhari și lăsat insensibil pe stradă toată noaptea".

2. Cooping

Alții cred că Poe a căzut victimă unei practici cunoscute sub numele de cooping, o metodă de fraudă electorală practică de bande în secolul al 19-lea, unde o victimă nebănuitoare ar fi răpită, deghizată și forțată să voteze pentru un anumit candidat de mai multe ori sub mai multe identități deghizate. Frauda electorală a fost extrem de frecventă în Baltimore la mijlocul anilor 1800, iar locul de votare unde Walker l-a găsit pe Poe dezordonat era un loc cunoscut în care dogarii își aduceau victimele. Faptul că Poe a fost găsit în delir în ziua alegerilor nu este o coincidență.

De-a lungul anilor, teoria coopingului a devenit una dintre cele mai larg acceptate explicații pentru comportamentul ciudat al lui Poe înainte de moartea sa. Înainte de Prohibiție, alegătorii primeau alcool după vot ca un fel de recompensă; dacă Poe ar fi fost forțat să voteze de mai multe ori într-o schemă de cooptare, asta ar putea explica starea sa semi-conștientă și zdrențele.

La sfârșitul anilor 1870, biograful lui Poe, J.H. Ingram, a primit mai multe scrisori care

puneau moartea lui Poe pe seama unui plan de cooptare. O scrisoare de la William Hand Browne, membru al facultății de la Universitatea Johns Hopkins, explică faptul că "credința generală aici este că Poe a fost capturat de una dintre aceste bande (moartea sa având loc chiar în timpul alegerilor; alegerile pentru șeriful au avut loc pe 4 octombrie), "cooptat", stupefiat de alcool, târât afară și votat, apoi s-a întors în derivă pentru a muri.

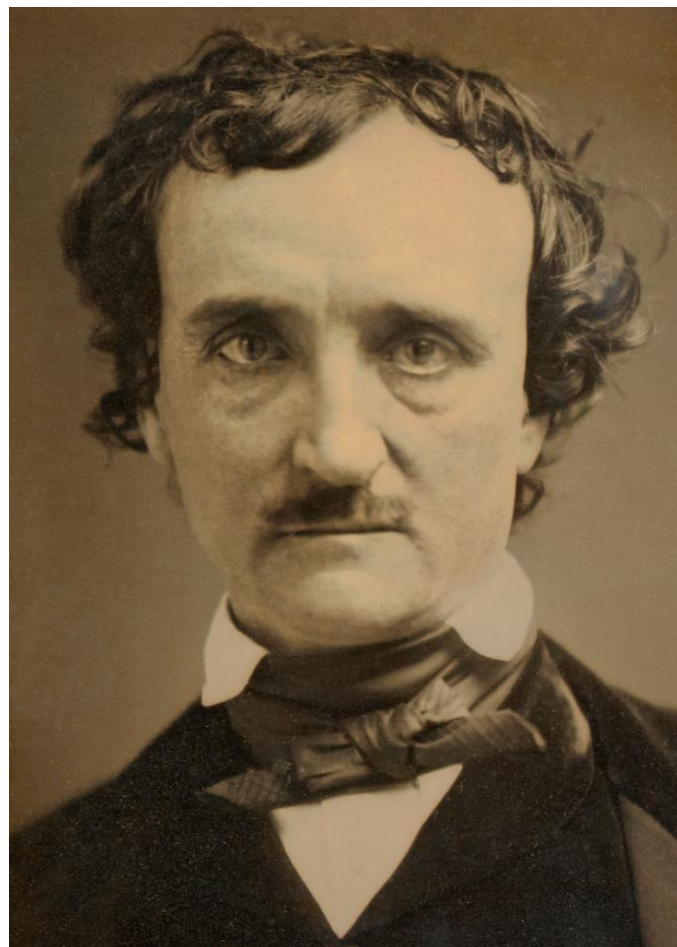
3. Alcoolul

"Multe dintre ideile care au apărut de-a lungul anilor s-au concentrat în jurul faptului că Poe nu putea face față alcoolului", spune Semtner. "S-a documentat că, după un pahar de vin, era amețitor de beat. Sora lui avea aceeași problemă; Pare a fi ceva ereditar."

Cu câteva luni înainte de moartea sa, Poe a devenit un membru vocal al mișcării de temperanță, evitând alcoolul, cu care s-a luptat toată viața. Biografa Susan Archer Talley Weiss își amintește, în "Ultimele zile ale lui Edgar A. Poe", un eveniment, spre sfârșitul perioadei petrecute de Poe în Richmond, care ar putea fi relevant pentru teoreticienii care preferă o moarte prin "moarte prin băutură" pentru Poe. Poe s-a îmbolnăvit în Richmond și, după ce și-a revenit oarecum miraculos, medicul său curant i-a spus că "un alt astfel de atac s-ar dovedi fatal". Potrivit lui Weiss, Poe a răspuns că "dacă oamenii nu l-ar ispiti, el nu ar cădea", sugerând că prima boală a fost cauzată de o criză de băutură.

Cei din jurul lui Poe în ultimele sale zile par convinși că autorul a căzut, într-adevăr, în această ispită. După cum scria prietenul său

apropiat J.P. Kennedy la 10 octombrie 1849: "Marțea trecută, Edgar A. Poe a murit în oraș, aici, la spital, din cauza efectelor unui desfrâu. ... S-a îndrăgostit de un tovarăș de aici care l-a sedus la sticlă, la care se spune că a renunțat cu ceva timp în urmă. Consecința a fost febră, delir și nebunie și, în câteva zile, o încheiere a carierei sale triste în spital. Bietul Poe! ... O lumină strălucitoare, dar instabilă, a fost îngrozitor de stinsă."

Deși teoria că băutura lui Poe a dus la moartea sa nu reușește să explice dispariția sa de cinci zile sau hainele sale ponosite pe 3 octombrie, a fost totuși o teorie populară propagată de Snodgrass după moartea lui Poe. Snodgrass, membru al mișcării de temperanță, a ținut prelegeri în toată țara, dând vina pentru moartea lui Poe pe

consumul excesiv de alcool. Cu toate acestea, știința modernă a aruncat o cheie în punctele de discuție ale lui Snodgrasses: mostre din părul lui Poe de după moartea sa arată niveluri scăzute de plumb, explică Semtner, ceea ce este un indiciu că Poe a rămas credincios jurământului său de sobrietate până la moartea sa.

4. Intoxicații cu monoxid de carbon

În 1999, cercetătorul în domeniul sănătății publice Albert Donnay a susținut că moartea lui Poe a fost rezultatul otrăvirii cu monoxid de carbon din gazul de cărbune care a fost folosit pentru iluminatul interior în timpul secolului al 19-lea. Donnay a luat bucăți din părul lui Poe și le-a testat pentru anumite metale grele care ar putea dezvălui prezența gazului de cărbune. Testul a fost neconcludent, determinând biografii și istoricii să discrediteze în mare măsură teoria lui Donnay.

5. Intoxicații cu metale grele

În timp ce testul lui Donnay nu a dezvăluit niveluri de metale grele compatibile cu otrăvirea cu monoxid de carbon, testele au dezvăluit niveluri ridicate de mercur în sistemul lui Poe cu luni înainte de moartea sa. Potrivit lui Semtner, nivelurile de mercur ale lui Poe au fost cel mai probabil ridicate ca urmare a unei epidemii de holeră la care a fost expus în iulie 1849, în timp ce se afla în Philadelphia. Medicul lui Poe i-a prescris calomel sau clorură de mercur. Otrăvirea cu mercur, spune Semtner, ar putea ajuta la explicarea unora dintre halucinațiile și delirul lui Poe înainte de moartea sa. Cu toate acestea, nivelurile de mercur găsite în părul lui Poe, chiar și la cel mai înalt nivel,

sunt încă de 30 de ori sub nivelul compatibil cu otrăvirea cu mercur.

6. Rabia

În 1996, cardiologul R. Michael Benitez participa la o conferință clinică patologică în care medicilor li se dau pacienți, împreună cu o listă de simptome și instruiți să diagnosticheze și să compare cu alți medici, precum și înregistrarea scrisă. Simptomele pacientului anonim E.P., "un scriitor din Richmond", erau clare: E.P. murise de rabie. Potrivit medicului supraveghetor al lui E.P., J.J. Moran, E.P. a fost internat într-un spital din cauza "letargiei și confuziei". Odată internat, starea lui E.P. a început o spirală descendentă rapidă: în scurt timp, pacientul prezenta delir, halucinații vizuale, variații mari ale frecvenței pulsului și respirație rapidă și superficială. În termen de patru zile – durata medie de supraviețuire după debutul simptomelor grave de rabie – E.P. a murit.

E.P., a aflat curând Benitez, nu era un autor oarecare din Richmond. Poe a fost cel a cărui moarte cardiologul din Maryland a diagnosticat-o ca fiind un caz clar de rabie, un virus destul de comun în secolul al 19-lea. Contrar oricăror teorii predominante la acea vreme, diagnosticul lui Benitez a apărut în numărul din septembrie 1996 al *Maryland Medical Journal*. După cum a subliniat Benitez în articolul său, fără dovezi ADN, este imposibil să spunem cu certitudine 100% că Poe a murit din cauza virusului rabiei. Există câteva ciudățenii în teorie, inclusiv nici o dovadă de hidrofobie (cei afectați de rabie dezvoltă o frică de apă, dar Poe a fost raportat că a băut apă la spital până la moartea sa) și nici o dovadă a unei mușcăături de animal (deși unii cu rabie nu-

și amintesc să fi fost mușcați de un animal). Totuși, la momentul publicării articolului, Jeff Jerome, curator al Muzeului Poe House din Baltimore, a fost de acord cu diagnosticul lui Benitez. "Este pentru prima dată de la moartea lui Poe când un medic a privit moartea lui Poe fără nicio idee preconcepută", a declarat Jerome pentru *Chicago Tribune* în octombrie 1996. "Dacă ar ști că este Edgar Allan Poe, s-ar gândi: «Oh, da, droguri, alcool» și asta i-ar influența decizia. Dr. Benitez nu avea nicio agendă."

7. Tumoare pe creier

Una dintre cele mai recente teorii despre moartea lui Poe sugerează că autorul a murit din cauza unei tumori cerebrale, care i-a influențat comportamentul înainte de moartea sa. Când Poe a murit, a fost îngropat, mai degrabă fără ceremonii, într-un mormânt nemarcat dintr-un cimitir din Baltimore. Douăzeci și șase de ani mai târziu, o statuie în onoarea lui Poe a fost ridicată lângă intrarea în cimitir. Sicriul lui Poe a fost dezgropat, iar rămășițele sale au fost exhumate pentru a fi mutate în noul loc de onoare. Dar mai mult de două decenii de descompunere îngropată nu au fost blânde cu sicriul lui Poe – nici cu cadavrul din el – sicriul s-a destrămat în timp ce muncitorii încercau să-l mute dintr-o parte a cimitirului în alta. Puțin a rămas din corpul lui Poe, dar un lucrător a remarcat o trăsătură ciudată a craniului lui Poe: o masă care se rostogolește înăuntru. Ziarele vremii au susținut că aglomerația era creierul lui Poe, zgâriat, dar intact după aproape trei decenii în pământ.

Știm astăzi că masa nu ar putea fi creierul lui Poe, care este una dintre primele părți ale corpului care putrezesc după moarte. Dar Matthew Pearl, un autor american care a scris un roman despre moartea lui Poe, a fost totuși intrigat de această aglomerare. El a contactat un patalog medico-legal, care i-a spus că, deși aglomerația nu ar putea fi un creier, ar putea fi o tumoare pe creier, care se poate calcifia după moarte în mase dure.

Potrivit lui Semtner, Pearl nu este singura persoană care crede că Poe a suferit de o tumoare pe creier: un medic din New York i-a spus odată lui Poe că are o leziune pe creier care i-a provocat reacții adverse la alcool.

8. Gripa

O teorie mult mai puțin sinistru sugerează că Poe a murit pur și simplu de gripă – care s-ar fi putut transforma în pneumonie mortală – pe patul de moarte. După cum explică Semtner, în zilele premergătoare plecării lui Poe din Richmond, autorul a vizitat un medic, plângându-se de boală. "În ultima sa noapte în oraș, a fost foarte bolnav, iar soția lui [viitoare] a observat că avea un puls slab, febră și nu credea că ar trebui să facă călătoria spre Philadelphia", spune Semtner. "A vizitat un medic, iar medicul i-a spus să nu călătorească, că este prea bolnav". Potrivit rapoartelor ziarelor din acea vreme, ploua în Baltimore când Poe era acolo - ceea ce Semtner crede că ar putea explica de ce Poe a fost găsit în haine care nu erau ale sale. "Frigul și ploaia au exasperat gripa pe care o avea deja", spune Semtner, "și poate că asta a dus în cele din urmă la pneumonie. Febră mare ar putea explica halucinațiile și confuzia sa.

9. Crimă

În cartea sa din 2000 *Midnight Dreary: The Mysterious Death of Edgar Allan Poe*, autorul John Evangelist Walsh prezintă încă o teorie despre moartea lui Poe: că Poe a fost ucis de frații logodnicei sale bogate, Sarah Elmira Shelton. Folosind dovezi din ziare, scrisori și memorii, Walsh susține că Poe a ajuns de fapt la Philadelphia, unde a fost prins într-o ambuscadă de cei trei frați ai lui Shelton, care l-au avertizat pe Poe să nu se căsătorească cu sora lor. Speriat de experiență, Poe s-a deghizat în haine noi (contabilizând, în mintea lui Walsh, hainele sale ponosite) și s-a ascuns în Philadelphia timp de aproape o săptămână, înainte de a se întoarce la Richmond pentru a se căsători cu Shelton. Frații lui Shelton l-au interceptat pe Poe în Baltimore, postulează Walsh, l-au bătut și l-au forțat să bea whisky, despre care știau că îl va trimite pe Poe într-o boală de moarte. Teoria lui Walsh a câștigat puțină credibilitate printre istoricii lui Poe - sau recenzorii de carte; Edwin J. Barton, într-o recenzie pentru revista *American Literature*, a numit povestea lui Walsh "doar plauzibilă, nu în întregime convingătoare". "*Midnight Dreary* este interesant și distractiv", a concluzionat el, "dar valoarea sa pentru cercetătorii literari este limitată".

Cu toate acestea, pentru Semtner, niciuna dintre teorii nu explică pe deplin sfârșitul curios al lui Poe. "Nu am fost niciodată complet convins de vreo teorie și cred că cauza morții lui Poe a rezultat dintr-o combinație de factori", spune el. "Medicul său curant este cea mai bună sursă de dovezi. Dacă a consemnat că Poe a murit de frenită, Poe suferea cel mai probabil de

encefalită sau meningită, oricare dintre acestea explicându-i simptomele.

Natasha Geiling reporter online pentru revista *Smithsonian*.

<https://www.smithsonianmag.com/history>

